

5. februar 2013

J.nr. 2013-725

cho/fff

NOTAT

Ret til efterløn, arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge efter arbejde i andre EØS-lande

Arbejde i udlandet og ret til dagpenge

Når man arbejder i et EU/EØS-land, skal man som hovedregel være arbejdsløshedsforsikret efter de nationale regler i det land, hvor man udfører sit arbejde. Hvis man herefter bliver ledig, skal man henvende sig i sit bopælsland for at blive omfattet af arbejdsløshedsforsikringen i dette EU/EØS-land.

Det fremgår af (EF) forordning nr. 883/04, som koordinerer de sociale sikringsordninger i de forskellige EU/EØS-lande.

Når man har arbejdet i et andet EU/EØS-land og vender tilbage til Danmark, kan man få medregnet forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra det andet land til opfyldelse af medlems- og beskæftigelseskravet for ret til danske dagpenge. Dog er betingelserne for medregning forskellige, alt efter om man har været medlem af en dansk a-kasse inden for de seneste 5 år.

Hvis man har været medlem af en dansk a-kasse inden for de sidste 5 år, er det en betingelse, at man har bopæl i Danmark og søger skriftligt om optagelse i en dansk a-kasse inden 8 uger fra det tidspunkt, hvor man ophørte med at være arbejdsløshedsforsikret i det andet EU/EØS-land.

Hvis man derimod ikke har været medlem af en dansk a-kasse inden for de sidste 5 år, er det en betingelse, at man søger skriftligt om optagelse i en dansk a-kasse og påbegynder arbejde i Danmark inden 8 uger fra det tidspunkt, hvor man ophørte med at være arbejdsløshedsforsikret i det andet EU/EØS-land. Arbejdet skal være af mindst 296 timers varighed inden for 12 uger for et fuldtidsforsikret medlem, og mindst 148 timers varighed inden for 12 uger for et deltidsforsikret medlem.

Grænsearbejde og ret til dagpenge

Hvis man er grænsearbejder med bopæl i Danmark og mister sit arbejde i udlandet, skal man søge optagelse i en dansk a-kasse og melde sig ledig i jobcentret i Danmark. Hvis man bliver delvis ledig/periodevis ledig fra sit job i det andet EU/EØS-land, skal man fortsat være omfattet af arbejdsløshedsforsikringen i det seneste arbejdsland.

Fuldtidsledige grænsearbejdere med bopæl i Danmark kan optages i en dansk a-kasse og få medregnet forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra det andet EU/EØS-land for ret til danske dagpenge, dog må der ikke foreligge afbrydelser i forsikringen, der overstiger i alt 8 uger inden for 12 måneder.

Ret til sygedagpenge i udlandet

Man er som udgangspunkt ikke omfattet af dansk lovgivning om sygedagpenge, hvis man rejser ud af Danmark for at tage beskæftigelse i et andet land og bliver syg i udlandet.

Det fremgår af EU-lovgivningen og af den nordiske konvention om social sikring, at man, hvis man rejser til et andet EU-land/nordisk land for at arbejde, er omfattet af arbejdslandets lovgivning.

Bliver man syg i sådanne tilfælde, er det således arbejdslandets lovgivning, der finder anvendelse og dette lands betingelser, der er afgørende for, om man er berettiget til sygedagpenge.

Dog vil der kunne udbetales danske sygedagpenge til en person, der er udsendt af en arbejdsgiver med hjemsted her i landet til beskæftigelse i højst 1 år i udlandet, hvis personen har en indkomst, der kan beskattes i Danmark.

En person, der har lønnet beskæftigelse i Danmark for en arbejdsgiver, som normalt udøver sin virksomhed i Danmark og som udsendes af denne arbejdsgiver til en anden EU-medlemsstat for dér at udføre arbejde for arbejdsgiverens regning, vil desuden stadig være omfattet af de danske regler om sygedagpenge, forudsat at varigheden af arbejdet ikke forventes at være mere end 24 måneder.

Tilsvarende vil en person, der normalt udøver selvstændig virksomhed i Danmark, og som skal udøve en tilsvarende virksomhed i en anden EU-medlemsstat, fortsat være omfattet af de danske regler om sygedagpenge, forudsat, at den forventede varighed af dette arbejde ikke forventes at overstige 24 måneder.

Hvis en ikke udstationeret lønmodtager, der har arbejdet i udlandet vender hjem, og derefter bliver syg, vil pågældende være berettiget til danske sygedagpenge, hvis et af sygedagpengelovens beskæftigelseskrav er opfyldt. Beskæftigelseskravet overfor arbejdsgiveren (der som udgangspunkt udbetaler sygedagpenge i de første 30 kalenderdage af sygefraværet) er 8 ugers ansættelse og 74 timers beskæftigelse hos arbejdsgiveren.

Den pågældende lønmodtager kan efter sin hjemvenden til Danmark være berettiget til sygedagpenge fra kommunen, når pågældende har været tilknyttet arbejdsmarkedet i de seneste 26 uger før sygdommens indtræden og i denne periode har været beskæftiget i mindst 240 timer. Denne betingelse kan opfyldes ved at lægge beskæftigelse sammen fra et andet EU-land eller et andet nordisk land. Det er dog et krav, at der skal være tale om en sammenhængende periode, hvilket betyder, at der ikke må være en arbejdsdag imellem beskæftigelsen i de to lande.

En anden måde, som den pågældende lønmodtager vil kunne opfylde sygedagpengelovens beskæftigelseskrav på, er, hvis han ved sin hjemvenden er dagpengeberettiget medlem af en a-kasse.

Efterløn efter arbejde i udlandet

Efterlønnen er en særlig dansk tilbagetrækningsordning, der gør det muligt at trække sig gradvist tilbage fra arbejdsmarkedet nogle år før den egentlige folkepensionsalder. Der findes ikke tilsvarende ordninger i andre EU/EØS-lande. For at få ret til efterløn er det derfor et krav, at man har en særlig tilknytning til Danmark og det danske arbejdsmarked.

Tilknytningen til det danske arbejdsmarked sikres ved, at man skal betale efterlønsbidrag i 30 år og senest fra man fylder 30 år (anciennitetskrav). Personer født før 1. januar 1978 kan få ret til efterløn efter nogle mildere anciennitetskrav.

Det er muligt, at medregne op til halvdelen af ancienniteten fra forsikringsperioder og beskæftigelse i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, hvis man har været medlem af en dansk a-kasse i mindst 1 år lige før forsikringsperioden i det andet land. Det er en betingelse for at regne forsikringsperioderne med, at personen efterbetaler efterlønsbidragene for perioden.

Den aktuelle tilknytning til det danske arbejdsmarked sikres ved, at retten til efterløn eller et efterlønsbevis er betinget af, at man opfylder beskæftigelseskravet med arbejde i Danmark. Under visse betingelser er det tilstrækkeligt, at mindst 26 uger af beskæftigelseskravet er opfyldt med arbejde i Danmark. Beskæftigelseskravet er kravet om lønarbejde svarende til mindst 52 ugers fuldtidsarbejde eller selvstændig virksomhed i væsentligt omfang inden for de seneste 3 år.